

МАКЕДОНИЯ

Листъ за Политикъ и Книжевностъ.

Подписка-та на спомоществованіята става въ Цариградъ при Редактора и издателя на МАКЕДОНИЯ П. Р. Славейкова, при Одунъ-Капілъ № 68. А по възг при отреденіята настоятели, които и отговарятъ за вѣстникъ-та. — Стати и писма за общеполитическі работи вѣстникъ-та се безъ плата, а за частни извѣстия плаща се на единъ гр за редъ.

На настоятели се устѣва по петъ мѣсто отъ цѣнъ на спомоществованіята като свѣржѣтъ отъ три спомоществованія на горъ.

тъкътъ тѣй голѣмъ, ранитъ тѣй люти, щото всякой членъ на народътъ съ неописанъ нетърпѣливостъ чака и изгледва, кога ще видѣтъ пакъ да ся подкачи работаніето на Сѣборьтъ, което лани тѣй незаконно быде прѣкъснато.

Нашата Черква, отъ само себе си вирнаса, расклатена и остарѣла, нека живѣе силъ, за да ся задържи и спаси отъ срупаніе. Нейнитъ служители, за жалостъ, излѣзватъ отъ Богословското училище 3) съ празенъ умъ и още по съ празно сѣрдце, та нѣматъ ни способностъ ни силъ, ни волѣ да послужатъ на онзи свѣтлый Олтарь, на който сѣ посветили животътъ си; а още по-малко нѣмъ е драго, да пошъжатъ съ божественъ нѣжностъ своето кѣло и злочесто стадо, което учителътъ на свѣтътъ нѣмъ е повѣрилъ съ наукътъ си. Трѣба да ся помисли за всички сѣрдства, не само външны по и вътрѣшны, какъ да ся повдигне нравственното достоинство на исподпалѣтъ нашъ Черква и на нейнитъ слуги; защото ако остане всичко както до сега, тогазы назиданіето у насъ ще стане постоянно, и пай-послѣ Православіето ще стане като пѣщо непотрѣбно, ако то не бѣде постановеніе, което ще да спасава народътъ и не стане като едно необходимо нужно условіе за нравственното напредваніе у насъ. А такъвъ постановеніе ще да стане православіето тогазы само, когато ся по прѣобрази отъ днешното си състояние 4) и когато ся прибави на неговитъ служители толкови фондъ отъ вещественно и нравственно благосостояніе, щото да не зависятъ отъ никого друго освѣтъ отъ своето достоинство и добро поведеніе.

Православіето, (православното черковно правленіе Р.) щѣше да е Кытайско нѣкакво постановеніе, като не бы ся смѣло да ся измѣни пѣщо отъ него; и всякой който не бы искалъ самъ себе си да лѣже, трѣба да признае че православіето е дружествено постановеніе, което или трѣба съ дружеството на едно да ся мѣнява, или дружеството ще го оставя като види че то не е вече за него. За да ся не случн това второто, (което може да настане ако ся незапрѣдвари колкото по-рано съ нѣщо ужестно и свѣршено) нужно е нашѣтъ Черква да ѣхъ прѣобразимъ извѣтрѣ, защото е крайно вѣрже за това, което ако ся пропусти неупотрѣбено, ще дойде работата до тамъ, щото освѣтъ голы зидове и высоки кулы, не ще да има другъ никакъвъ знакъ който да показва че има и сѣществва Православіе у насъ.

Днесъ както сѣмъ, нашѣтъ Черква сѣмъ празнина, тѣ съ нищо не привличатъ нашѣтъ народъ къмъ себе си; православіето не дѣйствува ни колкото черното исподъ ноктиѣтъ за поправленіе на нравственностъ въ нашѣтъ людѣ; всякой излѣзва изъ черква равнодушенъ, както е и влѣгъ въ неѣхъ. Кога е тѣй отговаря ли такъвъ едно постановеніе на свойтъ задаткъ и оправдавали грѣмънитъ онѣзи разноски които ставатъ за него? И ако тука започнемъ да цѣримъ, не ще помогнатъ никакви други цѣрове, които бы ся употребили на друго мѣсто. Напраздно е да наредимъ външното налиціе на Черквѣтъ, когато тя извѣтрѣ болува и гниѣ. Напраздно е да ся погряжемъ за външнитъ пѣтѣни служители, когато въ сѣрдцето ѣ остава червейтъ който ѣхъ подгрызва.

3) Тѣ нѣматъ поне това, а нашѣтъ отъ дѣ излѣзватъ? Р.

Напраздно бы ся опредѣлили голѣмъ заплати на свѣщенниците (на които нѣй отъ сѣрдце желаемъ да ги заслужатъ), напраздно бы ся настанили най-цѣлѣсходни черковны комитеты, — това ще да сѣмъ само за тягостъ на народътъ, който е гладенъ за другъ хранѣ, и жеденъ за друго питіе. Злото ще бѣде голѣмо, ако ся не прѣдвиди онова което е най-потрѣбно, и са не исключи това което е наистинѣ излишно и вѣднѣлно; зло ще бѣде ако на сѣборьтъ ся дава гласъ за заплатитъ на владыцѣтъ и за зиденіе и граденіе на тѣхнитъ резиденци, а не за жизненитъ потрѣбы на народътъ въ Черквѣтъ.

Сѣборьтъ има много да работи и да изработи и за училищнитъ паредбы. Нашѣтъ училища, всички колкото ги има, не сѣмъ такъвъ какъкъ бы трѣбало да бѣдѣтъ; тѣ не отговарятъ на потрѣбѣтъ на нашѣтъ народъ, и за това трѣба и тѣ изъ основъ да ся прѣустройтъ 5) Основнитъ наши училища носятъ на себе си библійскы дрехы. 6), Гимназиитъ ни сѣмъ испаднали и застарѣли 7) Реалнитъ училища не сѣмъ наши по сѣмъ чужды, богословското ни училище ни служи за срамъ и хула, 8) търговскы, земледѣльскы и занаятчийскы училища нѣмамы никакъ; учителитъ въ всички тѣзи училища сѣмъ повечето чловѣци не способни за свойтъ работъ, а че и онѣзъ които сѣмъ напълно способни, тѣ сѣмъ тѣй слабо наградени, щото не може да нѣмъ стане драга и обична работата, който вършатъ; всяко то ва трѣба да нареди нашѣтъ сѣборъ и тѣй да види народътъ плодъ отъ тѣхното работаніе.

Но на Сѣборьтъ който ще да ся отвори сега въ четвъртъкъ, не е дадено да разискава и да нарежда тѣзъ работы, и о щѣ има които сматратъ за голѣмъ добротѣстикъ това дѣго че не е тѣзъ работа за него. Съставѣтъ на тозъ Сѣборъ е такъвъ щото всички тѣзи работы да не могатъ на него никога да ся свѣршатъ тѣй както е по-добръ за народътъ. Днешнѣтъ нашъ Сѣборъ е истинска смѣсница отъ горнѣхъ камерѣ, отъ съсловническо прѣдставителство и отъ чистъ народно прѣдставителство. Патриархѣтъ (или неговѣтъ намѣстникъ) съ владыцѣтъ, тѣ сѣмъ нашѣтъ горна камера, калугеритъ и свѣщенницѣтъ сѣмъ нашѣтъ съсловнически прѣдставители, другѣтъ допратени, които сѣмъ избрани отъ свободнитъ волѣ на народа, тѣ сѣмъ истиннитъ народни прѣдставители. Сѣборьтъ който настава, трѣба да рѣши устройството на нашѣтъ сѣборы. Нашѣтъ сѣбори трѣба да прѣдставляватъ или защищаваніето на интересѣтъ или защищаваніето на народа; ако наущѣтъ Сѣборъ рѣши устройството си по тозъ начинъ, да ся прѣдставя на него защищаваніето на съсловнически интересы, тогазы нашѣтъ сѣбори ще ся прѣобразятъ на сѣбори отъ полове и калугери, които ще защищаватъ своитъ интересы споредъ както тѣ ги най-добръ сѣзиратъ, и тѣхъ само ще пазятъ и бранятъ: а тогазы, на такъвъ Сѣборъ нѣматъ никакъвъ работъ чловѣци отъ свѣтскы редъ, но тогазы и за народътъ прѣстанва всяко обвезательство спрямо черквѣтъ и нейны

5) Сѣборѣтъ въ Австрійѣ нѣматъ доста училища и гимнази и семинарии, и пакъ казватъ че неотговарятъ на потрѣбѣтъ на народътъ, ани нѣй какъвы училища нѣмамы които да отговарятъ? Р.

6) Добръ че иматъ поне едни какъвы да е дрехы, ани нашѣтъ като сѣмъ свѣсѣмъ голы? Р.

7) А нашѣтъ ги нѣма никакъвы! Р.

8) Да дойдѣтъ да зематъ прихѣтъ отъ нашѣтъ които служатъ за безсмертѣнъ слава на

тѣ служители и тогазы тѣ, духовното съсловіе, стѣпва спрямо народътъ въ отношеніе на свободно спогаданіе, което да ся основава на помолваніе и потрѣсваніе отъ едикъ странѣ и отъ другѣ. Ако ли на Сѣборьтъ, както можемъ да кажемъ че ся надѣемъ, ся изрази за чистото защищаваніе на народътъ, тогазы въ такъвъ едно прѣдствително застѣданіе, никой другъ не може да има мѣсто, освѣтъ онегозы, който е отъ волѣтъ на народа избранъ за прѣдствителъ, дѣго ще каже, нито патриархѣтъ, нито владыцѣтъ, ако народътъ не ги е избралъ въ Сѣборьтъ. Това сѣмъ дѣвъ начала, на които днешнѣтъ Сѣборъ има да изработа устройството на бѣдущѣтъ сѣборы.

Когато черквата и мѣнастиритъ бы ся сматрѣли като имотъ на свѣщенниците и калугеритъ, и когато училищата бы ся сматрѣли като имотъ на учителитъ, нѣй бы казали тогазы интересѣтъ на черквѣтъ да ги защищаватъ само свѣщенниците, а интересѣтъ на училищата само учителитъ. Тогазы черковнитъ или училищнитъ сѣбори щѣхъ да бѣдѣтъ сящо, какъкъто сѣмъ днесъ търговскѣтъ, земледѣльчскѣтъ и другѣ дружествени сѣбори. Но понеже и черквата и мѣнастиритъ и училищата сѣмъ нѣматъ на цѣлыи народъ, то и тѣхнитъ интересы трѣба да ги защищава цѣлыи народъ чрѣзъ своитъ свободно избрани прѣдставители, и за тѣй избирателнитъ-тъ редъ и устройство-то на нашѣтъ сѣборы трѣба тѣй да ся нареди както да ся прѣдставлява на него самѣтъ народъ, слѣдователно безъ горнѣхъ камера и безъ съсловнически защитници. Чакъ кога ся тѣй състави нашѣтъ сѣборъ, тогазы само ще да може да дава гласъ за горѣпоменатѣтъ работы корыстно и добротѣстно за народътъ. Отъ това ся надѣемъ че сегашнѣтъ Сѣборъ ще ся прѣобрази по тозъ начинъ, инакъ народътъ ще има право, ако не-припознае като негово защитничество по съсловнически нареденѣтъ сѣборы и нѣхъ отрече всяка припадѣжѣкъ властъ и спѣхъ.

Най-послѣ неможемъ да прѣмълчимъ, и да не поменемъ, какъ тежко ни пада видѣната опази слаба живостъ и движеніе на нашѣтъ народъ прѣдъ този сѣборъ. Нѣти избирателитъ разбираатъ както трѣба за своитъ прѣдставители, нито прѣдставителитъ ся договарятъ и споразумѣватъ съ свонѣтъ избиратели; черковнитъ общины не ся чуватъ да сѣмъ живы, и сякашъ че сѣмъ мртывы, свѣщенницѣтъ мѣчатъ, учителитъ дрѣятъ (изедницѣтъ глѣдѣтъ брады. Р.) а тука на този Сѣборъ на всички тѣзи има да ся положи сѣдѣбината. Какъво ще каже това? Да ли сѣмъ всички задоволѣны отъ тѣй състояние въ което ся нахѣрватъ? Това не го вѣрѣваме. Но нѣй призоваваме и приканваме всички да ся хванемъ задружно около тѣзи народѣхъ работѣ които е напредѣни; да изяснимъ прѣдъ Сѣборьтъ желаніята, потрѣбностѣтъ и тежобѣтъ си и всички друго, за което може да ся надѣемъ че ще може да ся поправи на Сѣборьтъ и да ся запрѣдвари злото; нека извършимъ това прѣзъ пѣтътъ на вѣстѣнъ печатъ, или чрѣзъ пѣтътъ на частны прѣдставленія до самѣтъ сѣборъ. Нека видѣмъ какъ можемъ сами на себе си да ся помогнемъ, защото нѣма никой другъ кой да ни помогне въ това.

Дописки на "Македонія"

Одесса. 25 Априль, 1870. — Разумѣва ся че и нѣй, като честити сынове на България, неможахъ да ся не възрадвамы за удовлетворителното рѣшеніе на църковнитъ-тъ нашъ въ-

